

محمدرضا فلاحزاده جانشین جدید فرمانده نیروی قدس ایران کیست

به قلم علی آلفونه (/fa/experts/ly-alfwnh/)

۲۳ آوریل ۲۰۲۱

همچنین دست‌یافتنی به

(English (/policy-analysis/who-mohammad-reza-fallahzadeh-new-deputy-commander-irans-qods-force

العربية (/ar/policy-analysis/mn-hw-mhmd-rda-flah-zadh-alnayb-aljdyd-lqayd-fylq-alqds-alayrany/))

درباره نویسنده

علی آلفونه (/fa/experts/ly-alfwnh/)

علی آلفونه، هموند ارشد انستیتوی دولت‌های عرب خلیج در واشنگتن است

تحلیل کوتاه

فلاحزاده کیست و چرا به عنوان قائم‌مقام این ابزار حیاتی در سیاست خارجی تهران منصوب شد و انتصاب او چه تاثیری بر این سازمان خواهد داشت نگاهی دقیق‌تر به حضور این سردار سپاه در سوریه ارتباطات سیاسی و نظامی و نفوذ بالقوه او در چگونگی اجرای عملیات‌های آتی نیروی قدس در خارج از کشور

در پی مرگ ناگهانی محمد حسین‌زاده حجازی جانشین فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران علی خامنه‌ای رهبر ایران در ۱۹ آوریل سرتیپ پاسدار محمدرضا فلاحزاده را به‌عنوان جانشین او منصوب کرد. فلاحزاده کیست و چرا به عنوان قائم‌مقام این ابزار حیاتی در سیاست خارجی تهران منصوب شد و انتصاب او چه تاثیری بر این سازمان خواهد داشت

فلاحزاده که به ابوباکر هم معروف است در ۱۹۶۶ یا ۱۹۶۳ در استان یزد به دنیا آمد و متعلق به یک خانواده کهنه‌سربازان جنگ ایران و عراق است. برادر او محمدباقر در ۱۹۸۷ در جنگ کشته شد. اصغر یکی دیگر از بستگانش - که ممکن است برادر او باشد - در حال حاضر در نیروی قدس خدمت می‌کند.

از خدمت او در جنگ ایران و عراق تقریباً هیچ نمی‌دانیم. شاید به‌خاطر رتبه پایین او در آن زمان اما درباره فعالیت‌های او در بعد از جنگ هم اطلاعات نسبتاً ناچیزی وجود دارد. [بیانیه رسمی](#)

<https://www.irna.ir/news/84302143/%D8%B3%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D8%B1-%D9%81%D9%84%D8%A7%D8%AD-%D8%B2%D8%A7%D8%AF%D9%87-%D8%A8%D9%87-%D8%B3%D9%85%D8%AA-%D8%AC%D8%A7%D9%86%D8%B4%DB%8C%D9%86-%D9%81%D8%B1%D9%85%D8%A7%D9%86%D8%AF%D9%87-%D9%86%DB%8C%D8%B1%D9%88%DB%258>

انتصاب او در چند جمله به سمت‌های پیشین او اشاره کرده از جمله فرمانده استانی سپاه در اصفهان (که آن‌جا فرمانده لشکر ۳۳

المهدی بود) در فارس (لشکر ۱۹ فجر) و در یزد اما درباره عملکرد او در آن سمت‌ها هیچ اطلاعاتی ارائه نکرده است.

به نظر می‌رسد سابقه سیاسی فلاحزاده بعد از جنگ ایران و عراق همچون حرفه نظامی او شبیه هم‌تایانش باشد. او در سال ۲۰۰۷ به عنوان فرماندار یزد استان زادگاهش منصوب شد که این امر او را به یکی از پرشمار فرماندهان سپاه تبدیل کرد که در دولت محمود

احمدی‌نژاد رئیس‌جمهور وقت منصب سیاسی گرفتند خود فلاحزاده نیز متهم شده که کارمندان حرفه‌ای دولت در استان را با همقطاران سپاهی خود جایگزین کرده و نیز بیشتر وقتش را صرف پیشرفت حرفه خود در تهران کرده تا خدمت به استان یزد اخبار انگلیسی‌زبان در دوره تصدی او عمدتاً بر سفر هیئت‌های نمایندگی غنا فرانسه و ژاپن تمرکز دارد که برای بررسی فرصت‌های سرمایه‌گذاری به یزد رفته‌اند اما هیچ‌کدام از آن‌ها محقق نشده است و وقتی حسن روحانی رئیس‌جمهور بعدی فلاحزاده را در ۲۰۱۳ عزل کرد جانشین او افسران سپاه را از دستگاه اداری استان پاکسازی کرد و دوباره کارکنان دولت را برگرداند

فلاحزاده سپس به سپاه پاسداران برگشت ابتدا در یک سمت مدیریتی به‌عنوان مدیر هولدینگ راه و شهرسازی کربلا منصوب شد که یکی از شاخه‌های قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء بزرگ‌ترین پیمانکار ایران است اما بعد از چند ماه از سمت خود کنار رفت و به‌عنوان فرمانده نظامی به سوریه اعزام شد این امر شاید حاکی از آن باشد که او فاقد مهارت‌های مدیریتی است و گزینه احتمالاً برای کمک به نظارت بر فعالیت‌های ساخت‌وساز خاتم‌الانبیاء در سوریه منصوب می‌شد

در هر حال اعزام او منتج به آن شد که به «یکی از پنج

<https://snn.ir/fa/news/927848/%D8%B3%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D8%B1-%D9%81%D9%84%D8%A7%D8%AD%E2%80%8C%D8%B2%D8%A7%D8%AF%D9%87-%D8%AC%D8%A7%D9%86%D8%B4%DB%8C%D9%86-%D8%AC%D8%AF%DB%8C%D8%AF-%D8%B3%D9%BE%D8%A7%D9%87-%D9%82%D8%AF%D8%B3-%DA%A9%DB%8C%D8%B3%D8%AA>

<https://www.mashregnews.ir/news/1206040/%D8%AA%D8%B5%D8%A7%D9%88%DB%8C%D8%B1-%D8%B3%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D8%B1-%D9%81%D9%84%D8%A7%D8%AD-%D8%B2%D8%A7%D8%AF%D9%87-%D8%AF%D8%B1-%D9%85%DB%8C%D8%AF%D8%A7%D9%86-%D8%B3%D9%BE%D8%A7%D9%87-%D9%82%D8%AF%D8%B3-%DA%A9%DB%8C%D8%B3%D8%AA>

مسئول سپاه در نبرد حلب در ۲۰۱۶-۲۰۱۳» تبدیل شود و وبسایت‌های طرفدار رژیم در پی انتصاب جدید او در این هفته تصاویری را منتشر کرده‌اند

<https://www.mashregnews.ir/news/1206040/%D8%AA%D8%B5%D8%A7%D9%88%DB%8C%D8%B1-%D8%B3%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D8%B1-%D9%81%D9%84%D8%A7%D8%AD-%D8%B2%D8%A7%D8%AF%D9%87-%D8%AF%D8%B1-%D9%85%DB%8C%D8%AF%D8%A7%D9%86-%D8%B3%D9%BE%D8%A7%D9%87-%D9%82%D8%AF%D8%B3-%DA%A9%DB%8C%D8%B3%D8%AA>

<https://www.mashregnews.ir/news/1206040/%D8%AA%D8%B5%D8%A7%D9%88%DB%8C%D8%B1-%D8%B3%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D8%B1-%D9%81%D9%84%D8%A7%D8%AD-%D8%B2%D8%A7%D8%AF%D9%87-%D8%AF%D8%B1-%D9%85%DB%8C%D8%AF%D8%A7%D9%86-%D8%B3%D9%BE%D8%A7%D9%87-%D9%82%D8%AF%D8%B3-%DA%A9%DB%8C%D8%B3%D8%AA>

<https://www.mashregnews.ir/news/1206040/%D8%AA%D8%B5%D8%A7%D9%88%DB%8C%D8%B1-%D8%B3%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D8%B1-%D9%81%D9%84%D8%A7%D8%AD-%D8%B2%D8%A7%D8%AF%D9%87-%D8%AF%D8%B1-%D9%85%DB%8C%D8%AF%D8%A7%D9%86-%D8%B3%D9%BE%D8%A7%D9%87-%D9%82%D8%AF%D8%B3-%DA%A9%DB%8C%D8%B3%D8%AA>

که حضور او را در سوریه در گذشته نشان می‌دهد دلایل جابه‌جایی ناگهانی او به یک سمت فرماندهی در آن جنگ نامعلوم است فلاحزاده اذعان کرده که هیچ رابطه قبلی با قاسم سلیمانی که در آن زمان فرمانده سپاه قدس بود نداشته است آن‌ها فقط یک بار و به کوتاهی در ۱۹۸۴ ملاقات داشته‌اند به احتمال بیشتر این جابه‌جایی با حمایت سرلشکر محمدعلی جعفری فرمانده کل سپاه پاسداران در آن زمان که او هم یزدی است انجام شد

درعین حال ممکن است دلایل ساختاری هم مطرح باشد: با افزایش تلفات سپاه قدس در سوریه سپاه شروع به اعزام نیروهای ثابت خود کرد تا فشار بر نیروی ویژه سپاه را کم کند درواقع اولین گروه از شهروندان ایران که به دست شورشیان «ارتش آزاد سوریه» اسیر شدند

<https://www.fdd.org/analysis/2013/01/15/pilgrims-or-mercenaries-iranian-hostages-freed-by-free-syrian-army>

شامل تعداد زیادی از فرماندهان استانی سپاه بودند که هیچ تجربه نظامی در خارج کشور نداشتند تحلیل گسترده‌تر

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irgc-morphs-expeditionary-force> تلفات ایرانیان در سوریه روندی

مشابه را نشان می‌دهد: تعداد زیادی از اعضای نیروهای زمینی سپاه در میان تلفات جنگ هستند این روند اساساً تمام سپاه را به

نیرویی برون‌مرزی بدل کرد و امثال فلاحزاده را به مأموریت‌های خارجی کشاند

دلایل حضور او در سوریه هرچه که بود با مجروح‌شدنش در جنگ در آوریل ۲۰۱۶ خدمت او در سوریه به پایان رسید وقتی در تهران در بیمارستان بستری بود سلیمانی و دو شخصیت برجسته دیگر به عیادت او رفتند: محمدصالح جوکار یک سپاهی بازنشسته که آن زمان نماینده یزد در مجلس بود و آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی شخصیت سیاسی-مذهبی یزد که در گذشته مثل او از هواداران احمدی‌نژاد بود تا ژانویه ۲۰۱۷ فلاحزاده بهبود یافت و به‌عنوان مشاور حسین جابری انصاری معاون وزیر خارجه وقت به گفتگوهای صلح سوریه در شهر آستانه قزاقستان اعزام شد

سلیمانی بر اساس عملکرد فلاحزاده در حلب پیشنهاد ترفیع او را به درجه سرتیپی داد و اوایل سال ۲۰۱۹ او را به عنوان رئیس ستاد نیروی قدس منصوب کرد خاмене‌ای در مراسم ترفیع فلاحزاده او را تحسین کرد گرچه این نشانه نزدیکی خاصی بین این دو نیست: آن‌ها فقط یک بار وقتی خاмене‌ای به یزد سفر کرد با هم ملاقات داشتند

از زمان آن انتصاب فلاحزاده حضور کاملاً علنی در رویدادهای عمومی داشته و تنها از اکتبر ۲۰۲۰ در پنج مصاحبه بلند تلویزیونی ظاهر شده است بیشتر این مصاحبه‌ها ترکیبی بوده از بحث درباره معنویت سلیمانی و شرحی مفصل از عملیات‌های تاکتیکی در روستاهای کوچک سوریه این برنامه‌ها احتمالاً به یکی از این دو دلیل بوده است: (۱) ممکن است سپاه با توجه به وضعیت سلامتی روبه‌زوال حجازی در قالب کمپین روشنگری برای آماده‌کردن فلاحزاده برای سمت فعلی‌اش این مصاحبه‌ها را ترتیب داده باشد (گرچه جزئیات بیماری و مرگ سردار حجازی هنوز نامعلوم است) یا (۲) ممکن است تلاش‌های فلاحزاده برای تقلید از سلیمانی باشد که حضور رسانه‌ای فراوان او بعد از ۲۰۰۳ نیروی قدس را از یک شاخه عملیات ویژه به عاملی برای بسیج عمومی در سراسر خاورمیانه بدل کرد

در مورد اول باید گفت حضور رسانه‌های فلاحزاده در هفته‌های آتی کاهش خواهد یافت چون تمایل رهبری به بازگرداندن اوضاع به حالت پیشین است که سپاه قدس در سایه فعالیت می‌کرد و فرماندهانش بسیار کمتر در معرض ترور بودند هدفی که هم حجازی و هم فرمانده فعلی نیروی قدس سرتیپ پاسدار اسماعیل قانعی (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/who-esmail-qaani-new-chief-commander-irans-qods-force>) از آن حمایت کرده‌اند در مورد دوم اگر فلاحزاده کماکان به تور تبلیغاتی خود ادامه دهد ممکن است با قانعی مشکل پیدا کند و نتواند پا جای پای سلیمانی بگذارد کسی که کاریزما و سخنوری او بسیار بیشتر از آن چیزی بود که فلاحزاده تا به حال از خود نشان داده است

علی آلفونه هموند ارشد در موسسه کشورهای عربی خلیج فارس در واشنگتن است

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریه ۲۰۲۲

Farzin Nadimi

(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology)

BRIEF ANALYSIS

Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

فوریه ۲۰۲۲

Simon Henderson

(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

فوریه ۲۰۲۲

Matthew Levitt

(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule)

TOPICS

[\(fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/\) نظامی و امنیتی](#)

REGIONS & COUNTRIES

[\(fa/policy-analysis/swryh/\) سوریه](#)

[\(fa/policy-analysis/ayran/\) ایران](#)